

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Antropologia filozoficzna
Prowadzący	ks. prof. dr hab. Jarosław Babiński
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	teologia ogólna
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1
Semestr	1
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obligatoryjne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	TMA_W02; TMA_W12; TMA_W23; TMA_U28
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza teologiczna i humanistyczna z zakresu szkoły średniej
Opis i cele przedmiotu	Cele przedmiotu: -znajomość najważniejszych koncepcji człowieka w historii filozofii. -szczegółowe zapoznanie z klasycznym rozumieniem natury ludzkiej, ludzkiej duszy i człowieka jako osoby. -właściwe rozumienie terminów dotyczących relacji ciała i duszy, władz duszy i sprawności jako podstawy dla teologii dogmatycznej i moralnej.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Zagadnienia wprowadzające. Problem definicji człowieka. Definicja klasyczna i definicje opisowe	2
2. Nieklasyczne definicje człowieka: człowiek zdeterminowany czasem; człowiek algorytm, transhumanizm, życie bioniczne, życie sztuczne	2

3. Człowiek w filozofii klasycznej – metafizyczna interpretacja bytu ludzkiego; identyfikacja pryncypiów stanowiących człowieka.	2
4. Cielsność i problem śmierci	2
5. Problem duszy ludzkiej	2
6. Człowiek jako osoba. Definicja Boecjusza i jej rozwinięcie we współczesnych nurtach filozoficznych. Osoby jako środowisko rozwoju i życia człowieka.	2
7. Władze człowieka. Pojęcie władzy i podział władz. Władze wegetatywne.	2
8. Władze poznawcze człowieka. Rola i funkcje władz zmysłowych w procesie poznawczym.	2
9. Władze intelektualne; intelekt czynny i możliwościowy. Odróżnienie terminów odnoszących się do intelektualnych władz poznawczych (intelekt, rozum, umysł)	2
10. Zmysłowe władze dążeniowe oraz uczucia jako dążenia tych władz.	2
11. Dążenie intelektualne; wola. Zagadnienie wolności i prawości woli.	2
12. Poznanie i decydowanie jako główne czynności człowieka. Struktura podejmowania decyzji	2
13. Ujęcie genetyczne jako wytłumaczenie powstania człowieka. Wykrycie zewnętrznych przyczyn człowieka. Poczęcie jako moment powstania metafizycznej struktury człowieka. Problem śmierci i jej filozoficznego rozumienia.	2
14. Sprawności intelektu i woli. Pojęcie sprawności. Różnica między sprawnościami a nawykami. Sprawności teoretyczne i praktyczne intelektu. Pojęcie cnoty jako sprawności woli. Cnoty główne woli.	2
15. Teoria wspólnot ludzkich. Relacje osobowe jako podstawy metafizycznego ujęcia wspólnoty. Wspólnoty w których przeważają relacje realne; rodzina i naród. Wspólnoty oparte o relacje myślnie; społeczeństwo i państwo	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W02	wykazuje pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii i prawa kanonicznego wobec teologii	W1- student zna i rozumie teorie i metody dotyczące antropologii filozoficznej, jak również wynikające z tego interpretacje fenomenu człowieka (zajęcia 1-15)	Egzamin pisemny
TMA_W12	omawia wybrane koncepcje człowieka i świata w ich rozwoju na przestrzeni wieków	W2 – student potrafi przyporządkować poglądy na temat ludzkiego, formułowane w ramach rozwoju myśli filozoficznej (zajęcia 1-15)	Egzamin pisemny
TMA_W23	wskazuje uniwersalne zasady etyczne i uzasadnia ich obowiązywalność w zmieniających się warunkach	W3 -Student potrafi wskazać pryncypia filozoficzne, decydujące o uniwersalności ludzkiej godności i niezmiennych podstawach norma jego postępowania	Egzamin pisemny
TMA_U28	proponuje rozwiązania nietypowych problemów w sytuacjach profesjonalnych, integrując pogłębioną wiedzę teologiczną z wiedzą z innych dziedzin	U1 -Student umie łączyć propozycje filozoficzne z propozycjami innych nauk, postrzegając transdyscyplinarność współczesnej antropologii. Potrafi ukazywać różnorodność proponowanych rozwiązań i argumentować za przyjęciem konkretnego rozwiązania.	Egzamin pisemny

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład informacyjny
2.	Wykład konwersacyjny
3.	Interpretacja tekstów źródłowych

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	15/1	30/1
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	15/1	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Efekty uczenia się i umiejętności są weryfikowane aktywnością na zajęciach, zaliczeniem z kolokwium z historii antropologii i egzaminem końcowym. Można mieć w semestrze 3 nieusprawiedliwione nieobecności.

Ocena 5: student potrafi wykorzystywać zdobyte pojęcia i wiedzę filozoficzną dla oceny różnych współczesnych problemów.

Ocena 4: student wykazuje się dobrym opanowaniem materiału. Zna i rozumie omawiane zagadnienia, potrafi przedstawić podstawowe problemy obecne w systemach poszczególnych filozofów z uwzględnieniem przyjętych systematykacji i kontekstu historycznego.

Ocena 3: student poprawnie wykorzystuje podstawowe terminy i przedstawia podstawowe zagadnienia antropologii filozoficznej

Ocena 2: student nie zna podstawowych terminów i systematykacji

Literatura obowiązkowa

1	Tomasz z Akwinu, Traktat o człowieku, Poznań 1956.
2	M. Gogacz, Człowiek i jego relacje, Warszawa 1985.
3	C. Valverde, Filozofowie o człowieku, w: Antropologia filozoficzna, Poznań 1999, s. 56-95.

Literatura uzupełniająca

1	T. Stępień, Człowiek jako maszyna. Uwagi na temat początków rozumienia człowieka jako maszyny, w: Nauki humanistyczne i socjologia, red. J.W. Czerski, Warszawa 2010, s. 483-943.
---	---

2	R. Spaemann, To, co naturalne, Eseje antropologiczne, Łódź 2022
3	R. Scruton, O naturze ludzkiej, Warszawa 2020.

*** lista rodzajów zajęć**

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)